RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LÉGAL
N° 3674

NĂM THỨ MƯỜI HAI — SỐ THỨ 2437 — MỖI SỐ : 0$05 — NGÀY CHỦ NHẬT 3 MAI 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Một năm.	Sáu tháng.	Ba tháng.	Một tháng.
Các làng và	6 $ 00	6 $ 20	6 $ 30	6 $ 30
Các công-sở	»	3 . 00	3 . 00	3 . 00
Sáu tháng.	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20
Ba tháng .	1 . 50	1 . 75	1 . 80	1 . 60
Một tháng .	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Một năm.	6 $ 00	6 $ 20
Các làng và	6 $ 30	6 $ 30
Các công-sở	»	8 . 00
Sáu tháng.	3 . 00	3 . 50
Ba tháng .	1 . 50	1 . 75
Một tháng .	0 . 50	0 . 60

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-TỐ
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LOÃN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 186

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.
Une seule insertion. . . . . 0 $ 10 la ligne
Par contrat annuel
Par continuation et par insertion. . . . . 0 $ 05 la ligne
Réclame dans la 1re page. . . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales 1 $ 50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants

Cái kế-hoạch di dân ở Trung Bắc-kỳ

XI

Tóm lại mà coi thì cái việc di dân mở đất là một cái vấn-đề rất khẩn thiết mà rất ích lợi ở xứ ta bây giờ chỉ cốt nhất là có cái tư-bản đủ kinh-doanh, có cái phương-pháp biết quản-lý, thì việc làm tất có thành hiệu mà không đến nỗi có ruộng đất phải bỏ hoang, có nhân-công phải vô dụng mãi như bây giờ; mà cái tư-bản ấy, cái phương-pháp ấy nói khó thì vẫn là khó thật, nhưng cứ như trên kia đã kể, dù chính-phủ, dù các đoàn-thể riêng trong nước miễn là chịu để tâm trù nghĩ gia sức lo toan thì cũng có cách kiếm ra được tư-bản đủ mà kinh-doanh, tìm ra được phương pháp thừa mà quản-lý, tưởng chẳng phải là chuyện dời non tát bể mà đành phải chịu bó tay.

Việc là việc có thể làm được, làm được cho sản vật trong nước tăng tiến, của cải trong nước phong doanh, dân được yên vui, nước được thịnh-trị; thử ngồi mà đặt một cái mộng tưởng lúc bao nhiêu ruộng hoang trong nước khẩn tịch hết, bao nhiêu dân trai trong nước có làm có ăn hết, suốt ba mươi bảy vạn ki-lô-mét vuông bắc từ Cao Lạng, nam đến Cao-mên, tây bọc thượng hạ Lào, đông liền duyên ngạn bể những núi đỏ rừng xanh, bãi lau cồn cát nhất dân mà biến thành ra non sông gấm vóc, thế-giới bạc vàng, đâu đâu cũng thấy khói nhà máy nghi-ngút mây xanh, kho chứa hàng la liệt như vầy ốc, chỗ này lúa, chỗ kia bắp, chỗ này bông, chỗ kia gai, chỗ này mía, chỗ kia dừa, chỗ này sơn, chỗ kia sở, chỗ này khoai chỗ kia đậu, chỗ này chuối chỗ kia rau, chỗ này chè chỗ kia dâu, chỗ này cao-xu chỗ kia sắn bột, đồng có nuôi trâu bò hàng vạn vạn, nhà tầm ương nhộng kén kể thiên-thung nhà nào nhà nấy, áo cơm no đủ, đệm gối ấm êm, người già vỗ bụng mà vui cái thú cơm trời nước sông, kẻ trẻ hát đường mà ngợi cái cảnh ăn no ngủ kỹ, đêm không trộm cướp, ngày không xin rong, ý thực đủ mà nghĩ tới nhục vinh, lẫm bịch đầy mà biết tới lễ tiết, chính-trị nhờ thế mà dễ lương-hảo, giáo-dục nhờ thế mà dễ xương-minh, thì cái hạnh-phúc cho dân ta nước ta biết là dường nào! cái sự nghiệp vẻ vang, cái danh dự tôn quí cho các nhà trí-thức đứng lên làm tiên-phong hướng-đạo cho dân cho nước biết là dường nào! cái hay, cái tốt cho chánh phủ được một dân một nước như thế, nỗi tiếng trong hoàn-cầu, để thơm trong sử sách biết là dường nào!

Việc có thể làm được như thế mà không làm thì đất cát có đẩy mà hoa lợi vẫn không thêm, nhân-công có đẩy mà nghề nghiệp vẫn không chấn; cái lòng đất ở mấy nơi đất cằn ruộng cỗi dưới trung-châu sinh sản bao giờ cũng chỉ có hạn, chẳng những chẳng làm thế nào làng gia được mà có khi một ngày một kém sút đi; sinh-xì thì cứ mỗi ngày mỗi đông, xúm xít với nhau tấc đất mẩu vườn, trước kia một làng ba trăm mẩu ruộng đã dung dưỡng cho được độ một trăm người, ngày nay một làng tám chín trăm miệng ăn cũng chỉ trông vào có ba trăm mẩu ruộng., mà cái thu nhập sở đắc vào ba trăm mẩu ruộng đó lại có phải toàn giữ được mà dung dưỡng cho cái số người gần thập bội kia đâu, nó vào lỗ hà chui lỗ hổng, phần thì những vật chất xa-xỉ vơ quét đi mất một ít, phần thì những túi tham vô yếm bòn nạo đi mất một ít, phần thì những sự ăn sải bạo điền, trận cưới suốt đêm, cuộc vui dây tuồng như ở các độ-hội tỉnh thành háo tán đi mất một ít; Hiện tình như thế, có khác gì ở trong một cái ao cạn nước, cái mực nước ao chỉ còn độ sâm-sấp cổ chân, cái số vào hơn ngàn con cá trước kia được vẫy-vùng nhảy-nhót ở sông biển thênh-thang, nay đã phải chen-chúc nghi-ngóp trong cái vũng gần khô, mà lại còn trăm dường nghìn nẻo, dẫu nhảy tát đầu kia vục, làm cho tí nước ấy cạn mòn cạn mỏi đến hết thì thôi, đừng trốc bờ ao mà giòm xuống cái tình-cảnh khô khát thảm thương, không ai có thể cầm lòng mà không bằn-khoăn thổn-thức cho bày cá sắp chết cùng đuối kia vậy; và dân đã đành khốn, mà nước cũng phải cùng; cái cán cân kinh-tế trong một nước có giữ được bên thu bên xuất thường vững mực quân bằng, thì trong nước mới mong chỉnh-đốn được công nay việc kia, mở mang ra sự-nghiệp này, gây dựng nên mưu đồ khác; cái tài-sản của nhân-dân mà nếu cứ một ngày một lụt xuống mãi thì cái cơ-sở kinh-tế trong một nước quyết không khỏi dao động ngả nghiêng, cái nỗi khủng-hoảng này là một nguy-cơ cho chính-phủ cũng không phải là không đáng ngại; đến các nhà trí-thức trong nước thì điều ấy càng là điều nên lưu tâm lo sự lắm; một cái thuyền đã đắm, chân sào thủy-thủ chết chìm hết thì ông lái quyết không chễnh-chện mãi được một mình; một cái nhà đã cháy, người nhà của-cải ra tro hết thì ông chủ quyết không an toàn bẩn được một mình; người đứng vào cái địa-vị trên trước trong nước đối với việc nước việc dân cũng thế, dân đã đến lúc khốn, nước đã đến lúc cùng thì có lẽ nào ta cứ giữ được ăn sung mặc sướng, lâu đài xe ngựa như thường mà không chút gì thiệt hại cả sao được.

Làm hay là không làm, muốn nên hay là muốn hư, tưởng người trí-giả có thể so-sánh mà quyết định ngay được; mà làm thì cái tư-bản kinh-doanh, cái phương-pháp quản-lý phải như thế đấy, dám xin trên chính-phủ soi xét, dưới các đoàn-thể trí-thức trù-tính xem.

T.

Âu-châu điện-tín

(Indopacifi)

Ngày 1er Mai 1925

Việc chính-trị nước Đức

M. Luther diễn-thuyết tại cuộc hội-nghị thương-mại kỹ-nghệ có nói chánh-phủ sẽ đệ-trình nghị-viện các bản dự thảo tài-chánh mới, và sẽ quyết-nghị về ngạch quan thuế mới.

Cái chánh sách ngoại-giao sẽ cũng theo như trước. Sau ông lại nói vì nước Đức bị bãi triệt quân bị, nên có quyền yêu cầu được bảo chứng.

Đến lúc kết luận ông có nói: nếu Đông-minh điều-đình xong bản hiệp ước bảo chứng, và giải quyết xong cái vấn-đề rút quân ở Cologne về, thì nước Đức lấy làm vui lòng lắm.

Việc nước Thổ

Chánh phủ Thổ tuyên-bố rằng việc dân Kurdes phản nghịch đã dẹp yên, ra miền ấy bị giờ đã bình tĩnh.

Người trung-hoa ở Phi-luật-tân

Việc chánh-phủ mộ phu Trung-hoa để làm việc ở các mỏ làm cho các nơi doanh-trị lấy làm không bằng lòng.

Chánh-phủ có tuyên-bố rằng chỉ vì ở Phi-luật-tân không có phu quen làm ở dưới sâu, nên mới phải mộ phu Trung-hoa. Hễ mộ được phu bản xứ, thì sẽ cho phu trung-hoa về dần.

Ngày 2 Mai 1925

Việc lập tòa nội-các nước Bỹ

Ông de Broqueville nói ông muốn cử những người ở ngoại-viện lập tòa nội-các, mà theo một cái chương-trình hợp với chủ-nghĩa dân chủ.

Ngày 1er Mai ở nước Ý

Nhiều người cộng sản phải bắt về việc cổ võ ngày 1er Mai

Báo *Epoca* nói khắp các hạt nước Ý đều triệu tập ngạch binh fascistes.

Gió bão ở Hoa-kỳ

Gió bão dữ-dội ở Texas. Ba chục người bị giết, bảy chục người bị thương. Các thành-phố ở miền duyên hải bị tổn hại rất nhiều.

Ngày 1er Mai ở Pháp

Ngày 1er Mai yên tĩnh. Ít nơi đình-công chỉ có sốp-phơ là đình-công hết mà thôi. Tại nhà hội-quán lao-động có đặt ba cuộc hội-nghị, không xảy ra việc gì cả.

(Havas)

Ngày 30 Avril 1925

Nạn cộng-sản ở nước Bảo

Người ta bắt được ba người Nga trong một cái hầm. Khám các hầm khác, có bắt được đạn dược. Có bắt nhiều người.

Ngày 1er Mai 1925

Xe hỏa trượt bánh ở nước Đức

Chuyến xe cấp hành từ Berlin đến Tydtkukuhnen trượt bánh.

Bốn chục người chết.

Số bị thương cũng độ bảy mươi.

Tin Trung-hoa

Đảng cộng-sản đặt tại bản-doanh

Bộ trưởng đảng công-nhân là Liêu-trọng-Khải, muốn tuyên truyền chủ nghĩa cộng-sản định đặt một đại-bản doanh ở Trào-châu. Đảng ấy quyết lấy Trào-châu và San-đầu làm nơi căn cứ.

Đường-kế-Nghiêu với Tôn-Khoa

Ngày 24 Avril Đường-kế-Nghiêu có thông điện đến cho Dương-hi-Mân tổng tư lệnh quân Vân-nam, Lưu-chấn-Hoàn tổng tư lệnh quân Quảng-tây ở Quảng-tông rằng xin cùng Đường họp sức để giáp cho Tôn-Khoa về Quảng-đông giữ lấy chính quyền và đuổi Hồ-hán-Dân đi.

Đoàn-kỳ-Thụy đối với Quảng-đông

Đoàn-kỳ-Thụy có nhận được điện tín của Chu-âm-Nam đốc-quân ở Phúc-kiến nói Hứa-sùng-Trí đem chủ nghĩa cộng-sản, âm mưu cướp lấy Đông-giang, vậy xin kíp cấp lương thực và đạn dược cho Trần-quýnh-Minh và Hồng-triệu-Lân về Quảng-đông để duy-trì lấy đại cục, Đoàn-kỳ-Thụy đối với thời cục Quảng-đông cũng rất lấy làm chú ý và muốn ngăn ngừa đảng cộng-sản nhưng chưa trù nghĩ được phương pháp gì.

Cuộc hội-nghị tại nhà Lê-nguyên-Hồng

Lê-nguyên-Hồng tuy ẩn ở Thiên-tân nhưng đối với chính-trị vẫn không sao quên được, lòng riêng vẫn muốn lại ra tung hoành một phen, gia chi dĩ đó đảng Lê và lê chỉnh-xnach tất cước vẫn thường đi lại xui giục Lê nên ra mà tranh lấy chính quyền. Hôm mới đây tại nhà riêng Lê có mở một cuộc hội nghị bí mật. Cứ như lời người ta đã đồ biết được thì có mấy điều trọng yếu như sau này: Một là chánh-phủ trung-ương nên tổ chức theo tổ-chức, ủy-viên, mà Lê tự làm ủy viên trưởng; hai là các tỉnh thi theo lối liên tỉnh tự trị; ba là các bộ vấn đề nguyên, nương đỡ những chức tổng trưởng ra làm sự vụ quan. Chờ đến lúc cuộc hội-nghị thiện-hậu đã là, cuộc hội-nghị quốc-dân khóa tới nào triệu tập được thì sẽ ra hành động, bảo Đoàn-kỳ-Thụy phải từ chức, mà Lê sẽ giữ lấy chính quyền. Nương dự luận đều cho là cuộc hội nghị sẽ không có hiệu quả gì, vì cái năng lực của Lê ngày nay bạc nhược lắm.

SỨC NHANH CỦA MÁY VẬT

Một tay sử mỗi giây đồng-hồ mọc được 0m 000.000.002, ngắn là được hai phần triệu của một li, một nghìn phần chậm non sửa mọc của cây tre, vì mỗi giây đồng-hồ tre mọc được 0m 000.002.700.

Sức lớn của nước thủy triều ở Saint Malo, mỗi giây là 0m 01.110.

Ốc đi mỗi giây đồng hồ được 0m 001.590.

Tuổi sáng mỗi giây đồng hồ đi được 0m 013.

Người trên núi mỗi giây đi được từ 8 đến 11 centimètres, và trèo thang đi được 15 centimètres.

Người đi thong thả mỗi giờ được 4 kilomètres, nghĩa là mỗi giây được 1m 11.

Thuyền buồm mỗi giây đi được 2m 31. Một cái đầm của võ-sĩ tinh ra sức nhanh được 8m 50 trong một giây. Chim kên kên một giây bay được 15m 65. Chim con cú bay nhanh được 17m 80 Chim bồ câu bay nhanh được 27 m Ruồi bay nhanh được tới 53m 35. Nhạn bay nhanh được 67 m. Chim martinet bay nhanh được 89 m.

Sức điện khí một giây đồng-hồ chạy nhanh được 11.690 kilomètres.

CÁI TÌNH-THẾ NƯỚC AI-CẬP ĐỐI VỚI NƯỚC ANH

Một tháng trước đây có điện-tín nói rằng nghị-viện mới của nước Ai-cập vừa họp một kỳ đầu lại bị bãi ngay; nay tưởng cũng nên thuật qua lại những lẽ làm sao mà nghị-viện vừa tuyển-cử xong đã bị bãi ngay như thế.

Nguyên là độ tháng novembre 1924 quan thống binh nước Anh ở Ai-cập bị ám sát, chánh-phủ nước Anh bèn hạ tối hậu thư cho Ai-cập yêu-cầu những điều khoản rất là nặng nề, quan tổng thống Ai-cập lúc bấy giờ là Zagloul pacha, trong lòng không muốn ưng-thuận các điều khoản nặng nề ấy, nhưng xét Ai cập không đủ sức kháng-cự lại nước Anh, nên phải từ chức.

Zivar pacha bèn lên lập tòa nội-các mới, một lòng trung thành với nước Anh. Trong nghị viện bấy giờ phần nhiều về cánh Zagloul pacha, quốc-vương nước Ai-cập phải hạ chỉ bãi đi, và bản luật về thể lệ bầu cử cũng phải sửa đổi lại, cốt để làm cho cánh Zagloul pacha không được nhiều người trong cử nữa.

Chánh-phủ dùng hết cách để làm cho Zagloul pacha kém tín đi. Dè đâu đến lúc nghị-viện họp kỳ đầu để bầu nghị-trưởng, Zagloul pacha lại được đại-đa-số.

Cứ theo như pháp-luật nước Ai-cập, thì trong cái trường hợp ấy Zagloul pacha phải được cử lên lập tòa nội-các mới phải.

Nương Ai-cập chẳng qua mới có cái tiếng là độc-lập đấy thôi, chứ kỳ thực thì vẫn là một thuộc-quốc của nước Anh, thế cho nên quốc-vương Ai-cập sợ nước Anh, không dám để cho Zagloul pacha mà phải bãi nghị-viện mới đi.

HỘI VẠN-QUỐC MUỐN LÀM MỘT QUYỂN LỊCH CHUNG CHO CẢ THẾ-GIỚI

Dương-lịch của nhiều nước dùng ngày nay có nhiều điều không tiện. Xét về đường cách-trí, thì đặt lệ cứ bốn năm lại có năm thừa một ngày, chưa được thật hoàn-toàn.

Cái tên các tháng cũng không đúng: Các chữ septembre, octobre, novembre, décembre gọi là tháng 9, tháng 10, tháng 11, tháng 12, nhưng cái nghĩa các chữ ấy không phải thế.

Sau cùng các tháng và quí tiết đại ngắn chênh lệch lại không tiện lắm: tháng thì 28 tháng thì 30, tháng thì 31 ngày, quí tiết thì 90, quí tiết thì 91, quí tiết thì 92 ngày.

Vì những lẽ ấy, nên từ ngày tháng septembre 1922 hội-đồng tư-vấn và chuyên môn về việc giao-thông và việc quá vãng, tại hội Vạn-quốc có bàn đến việc cải lương lại dương lịch ngày nay.

Hội-đồng có bàn đến ba cách cải-lương: Một cách giản dị là làm cho các qui-tiết cùng đều nhau, đại khái như mỗi qui tiết là hai tháng 30 ngày và một tháng 31 ngày. Ba qui tiết trên thành ra có 91 ngày hoặc 13 tuần lễ.

Cái cách cải lương thứ hai định rằng mỗi năm có năm mươi hai tuần lễ rồi lại một ngày. Cái cách kỳ cứ để nguyên mỗi năm là 12 tháng, mà làm cho các phần tư và các phần nửa năm đại bằng nhau, và lại giữ cho những ngày 1er ngày 15 và ngày 30 trong một tháng không nhảm vào ngày chủ nhật.

Cái cách cải lương thứ ba định đặt một năm là mười ba tháng, mỗi tháng là hai mươi tám ngày, hoặc bốn tuần lễ và thêm một hay hai ngày đứng ngoài.

Trong kỳ hội-nghị mới rồi hội-đồng đã nghe các đại-biểu Do-thái trần-tuyết mọi lẽ. Các đại-biểu ấy nói đặt ra những ngày ngoài tuần lễ, làm cho các ngày của tuần lễ này không được liên tiếp với cả: ngày của tuần lễ sau và làm cho ngày lễ Sabat không phải là một ngày lễ nhất định nữa, mỗi năm lại nhằm vào một ngày khác nhau. Về việc định ngày lễ Pâques thì các đại-biểu ấy ưng thuận, không phản-đối điều gì cả. Các ban về giáo Thiên-chúa cải lương thì không phản đối điều gì cả. Hội-đồng cải lương dương lịch sẽ hỏi ý-kiến của đại-biểu cả các tôn-giáo.

HÀI ĐÀM

Đánh nhau vỡ mặt

Đàn-ông có tính nóng thì hung hăng hay đánh nhau vỡ mặt để đánh, còn đàn-bà chỉ hay tấy nói: « Bà đánh vỡ mặt mày ra bây giờ ». Tưởng đàn-bà muốn đánh cho đàn-bà vỡ mặt, hay đàn-ông muốn đánh cho đàn-bà vỡ mặt, mà nếu gặp người đàn-bà nào mặt trắng, tạ chẳng cần phải dùng đến dao, đến gậy, đến côi tạ, đến búa đánh mới đánh được vỡ mặt, ta chỉ ngậm một ngụm nước mà phun vào mặt, thì mặt cũng đã vỡ ra từng mảnh.

Cường-sỹ.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Nhờ ngài làm ơn chỉ giùm tôi một việc sau này:

Người tôi có người anh, có vay của M. Đ. ở V. Y. một số tiền là 200 đồng mà biên lên làm 260 đồng, từ tháng 6 ta đến tháng 10 ta năm ngoái thì hết hạn, nhưng vì anh tôi ở xa thế rả được gốc, có nộp 60 đồng lãi và xin làm giấy lại đến tháng 5 là vụ gặt cuiêm thì trả, song M. Đ. không nghe, mà số tiền lãi thì người bàu-chủ vẫn giữ, nay M. Đ. cho khách nợ thì anh tôi có phải nuội không và M. Đ. có quyền kiện không? Xin ngài rộng lòng bảo giùm tôi, lấy làm đa tạ ngài lắm.

TRẢ LỜI. — Người nợ không phải nuôi khách nợ của chủ nợ. Đòi nợ phải thưa hỏi tại tòa, chứ không có phép sai khách nợ được.

Nếu đến hạn mà không trả thì người ta có quyền đem thưa tại tòa-án được.

Tin Cao-mên

Việc hành thích quan Công-sứ Bardez tỉnh Kompong-Chnang

Báo « *Opinion* » ở Saigon ra mới rồi có đăng rõ về việc hành thích quan công-sứ tỉnh Kompong-Chnang là M. Bardez, bản báo xin trích lược như sau này:

Cái việc hành thích một quan Công-sứ như thế xem ra là tội của cả một dân chứ không phải là ở một bọn anng-tử.

Nguyên hôm đó, M. Bardez mới ngồi vào bàn ăn cơm sáng thì có một người Cao-mên lấy một cái ghế gỗ đánh ở sau lưng và nhảm phải đầu, quan Công-sứ Bardez choáng cả người, liền đứng dậy, trong mình không dắt khí giới cho nên phải đi ra tại vắp ở thang gác ra cửa mà ngã xuống đất. Bấy giờ một lũ người Cao-mên đã nấp sẵn ở ngoài ùa vào lấy gậy đánh. Ngài dậy được, đi được vài bước, dựa vào cây thì chúng lại lấy dao và *ba-do-nết* đâm chết. Cái ba-do-nết ấy là của người linh khố-xanh mà chúng đã giết trước. Rồi chúng mới giết viên thông-ngôn ấy ở trong một cái chùa, các nhà sư hết sức bênh vực cũng không được. Người

linh khố xanh cũng bị giết cách làng chừng vài trăm thước giữa lúc người ấy chạy trốn.

Thi-thể M. Bardez xét ra đầy những vết đâm, sọ thì vỡ và mặt cũng nát, còn tay thì bị nghiến nát hầu không còn gì.

Khi chúng đã sát hại rồi thì có đến mấy trăm đứa đi về phía tòa sứ. Một toán lính có một người quản và sáu người linh tí ấy vậy liều bắn sáng ra, nhưng không tin đứa nào cả. Bọn nó liền liều tán như thể dân coi-m sẽ vậy. Toán lính ấy đã sắp sẵn là vì có gấy quan Công-sứ một nào về tỉnh từ lúc 9 giờ sáng vì nghe đâu ngài đã biết trước là có chuyện rồi.

Ngoại các nhà sư thì chỉ có người nấu bếp của M. Bardez là trông thấy cái thảm kịch đó tuồi. Người này chạy trốn được về tỉnh báo l ên. Cứ-n ư tin đã hỏi được thì trong miền ấy nhân dân bất bình là bởi việ: thu thuế điền thổ mà ra.

Nguyên xưa nay ở Cao-mên thuế điền cứ tính theo từng đồng thóc mà đánh, nghĩa là tây theo thóc nhiều ít thế nào. Các viên thu thuế cứ đi từng nhà mà nước lượng rồi làm sổ thuế.

Đến năm nay thì đổi lại cách đánh thuế, là cứ chiếu theo cái diện-tích ruộng là bao nhiêu.

Hoặc là tại thuế đánh không cân với thóc, hoặc là tại chính quyền-hành khiến cho nhân dân lấy làm oán thán cả.

Ngay ở miền Kompong-Chna-g lại có một bọn cướp có k i giới do một tên rất táo-tợn và rất có t ể lực đứng đầu, mà toán ấy thì quan công-sứ Bardez vẫn truy-nã riết, bởi vậy mà đầu đảng nó là tên linh (là người Annam) lấy làm cầm tức ngài và cả quan công-sứ tỉnh Pursat nữa. Tên Tinh cả can dự vào v ệc hành thích này không thì chưa rõ, nhưng có lẽ chính nó xui giục nhân dân.

Dân Cao-mên mà dám cả gan phạm đến thân-thể một vị Công sứ thì cổ lai chưa có bao giờ.

VĂN UYÊN

Ông ngoáo

Những nghĩ như ông cũng là đời.
Người thì chẳng rõ thấy tên thời.
Không cai, không cả, không quyền-
Nghe t ếng nhân gian đã sợ rồi? [thế;

Trách trời

I

Trần-giới đời nay có trách ông,
Trách ông, ông có biết hay không?
Hay là ông biết làm thinh đấy?
Nó trách ông rằng ở chẳng công.

II

Nó trách ông rằng ở chẳng công,
Nên coi ông cũng tựa bằng vung.
Lại còn có đứa khinh ông nữa,
Sợ vợ hơn là nó sợ ông.

III

Sợ vợ hơn là nó sợ ông.
Chẳng nề trái phải, kể ngay cong;
Xưa nay nó vẫn liều ông ác,
Ông lại hay ghen với má-hồng.

IV

Ông lại hay gl-en với má-hồng.
Thì gan nó muốn từ cùng ông.
Ngồi buồn nó lại toan may túi,
Để bỏ ông vào đựng ở trong.

V

Để bỏ ông vào đựng ở trong.
Nó chơi như t ế có khoăm không?
Chẳng qua cũng đứng chỉn chờ khi tàng,
Hễ tàng thì đem bán quách ông.

VI

Hễ tàng thì đem bán quách ông.
Ông coi đời thế chán hay không?
Xiết bao đảo đớ lòng đen bạc!
Tôi tưởng ông cao cũng đã từng.

Phong rao

Năm xưa em chửa có chồng,
Năm nay em đã tay bồng, tay mang.
Trọng thay hai chữ cương-thường!
Phận dâu, đạo mẹ trăm đường em lo.

Những là thua chị, kém em,
Bởi chưng lam-lũ thân đêm lại ngày.
Cũng thì mà đỏ hây hây,
Cũng thì da trắng tóc mây rườm rà.

Chân đi một bước một ngừng,
Đợi ai em phải đứng dừng lại đây?
Bốn bề những nỗi chăng mày,
Có ai biết nỗi nước này chăng ai?

Ngày ngày lên nẫu hái chè,
Đường xa lắng lắc, núi thì cheo-leo.
Chỉ thương bác mẹ em nghèo,
Cho nên em phải lận đèo bẩy nay.

Ngẫm âu sự thế xoay-vần,
Xoay đi, vẫn lại như lần tròn quang.
Đừng ai ăn ở phũ phàng,
Đừng ai đen-bạc mà mang tiếng đời.

Nguyễn-hữu-Chẩn.

Nhớ cảnh Hongay

Cảnh cũ người xưa nhớ nhớ ghê!
Tình chung mở rộng lối đi về.
Nải Thơ ngồi tựa khi giăng tỏ,
Vịnh Hạ trông nghiêng lúc gió kề.
Ước mỏi hồi chàng Mai toe toét nhỉ,
Nghe đồn à Lý nỏ nang huê.
Nhắn ai xóm hỏi người tri kỷ,
Thơ là đây kia ngọn bút đề.

B. Lợi

Du Lạng-thành ngẫu vịnh

Bát ngát xinh thay cảnh Lạng-thành,
Non non nước nước, kém gì tranh.
Mẫu-sơn phía trước ngăn mây bạc,
Kỳ-thủy dòng sau chảy nước xanh.
Giếng tiên xoay ngh êng thì nh Ngụy-mạc,
Mưa nhuần sai thấm đồng Tam-t ạnh.
Tang thương ngẫ nghĩ đời từng t ải đổi,
Đất Bắc trời Nam đấu vẫ rành.

Đào-vinh-Thái

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	26 độ
15 giờ	29 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.	14	80
nhì, —	13	80
ba,	12	80
Thóc hạng nhất,	9	00
Bắp ngô	10	00

Giá bạc — Kể từ ngày 2 Mai 1925, giá bạc ở kho Nhà nước định là **1 0 f. 68.**

Thị giá quốc trái. — Ngày 1er Mai 1925 : 54,85 — 47,05. — 46,55. — 68.

Lễ phát thệ trọng thể. — Như lời bản-báo đã nói trước, sáng hôm nay, hồi 10 giờ quan phó chưởng lý Bourayne đã làm lễ phát thệ để nhận chức quyền chưởng-lý thay quan chưởng-lý Toussaint lên quyền Tư-pháp viện tổng-truởng tại Đông-pháp. Tuy ngài hãy còn yếu, nhưng cũng gượng đến làm lễ.

Lễ phát thệ rất là trọng thể. Có quan quyền tổng-trưởng Toussaint, quan phó tổng-trưởng Guiselin, các quan thẩm-phán và ngạch Thượng-thẩm và sơ-thẩm, các Nam-quan tại viện Thượng-thẩm và các luật-sư đều đến dự lễ cả.

Trước khi làm lễ, quan chánh nhất Marché ngồi chủ tọa có nói mấy câu chúc mừng quan Bourayne và khi làm lễ xong mới ngài lên ngồi ghế chưởng-lý rồi tòa mở giải tán

Cuộc bảo-cử ngày mai. — Cuộc bảo-cử ngày mai kết cục ra t ế nào? Đó là một câu hỏi của các nhà bảo-cử tự hỏi buổi chiều hôm nay, là buổi chiều cuối cùng trước ngày bảo-cử vậy. Có ngài đáp : Trong số ra ứng-cử, mà hợp lệ được ứng-cử, nay chỉ còn có bốn ông, mà lại là người xứng đáng cả, thì bốn ông đều trúng cử, chứ còn ai vào đấy nữa, mà còn phải bàn. Điều ấy không phải là không có lẽ, nhưng không phải là mười phần chắc cả mười đâu. Bà con ở thành phố tất ai cũng biết rằng trong lần bỏ phiếu thứ nhất nay, có được một số phiếu bằng một phần ch a tư số những nhà có quyền bảo-cử, và hơn một nửa số về của các nhà có đến bỏ vé, thì mới được trúng cử. Như thế thì các nhà có quyền dự - bảo có vui lòng đi bỏ vé cho đông, thì các nhà ứng cử mới đủ vé mà trú g cử được, mà cuộc bảo cử năm nay, vì không có cái vẻ cạnh tranh, các nhà bảo cử đã sẵn lòng lãnh-đạm rồi, gia chí dĩ lại có người có chút tư tâm, hoặc muốn phá hoỉ ng, buông thả những lời quấy rối không đâu làm giảm tiếm công-tâm các nhà bảo-cử đi; cái tình hình như thế thì chắc gì các ông ứng cử được đủ số vé mà trúng cử được.

Vậy bản quán xin khẩn-k ần với các ngài bảo cử, ngày mai nhiệt-thành đi bỏ vé đông cho. Nếu các ngài có lòng tin nhiệm cái sổ bốn ông của bản-quán đã giới-thiệu với các ngài trong số báo ngày hôm qua thì xin các ngài bớt chút thời giờ vàng ngọc đi bỏ vé thực đông c ủa bốn ông được trúng cử cả, khỏi phải phiền các ngài đi bỏ vé một lần nữa.

Các ngài cảnh đến được đông lại càng quí lắm. Vì các nhà trúng cử được các ngài bỏ cho được nhiều vé thì đến khi ra hội-đồng lại được thêm thế lực mà đại diện các ngài để bàn-bạc mọi việc ích lợi cho thành-p ố Mong lắm thay!

Cuộc thi 100 kilomètres lấy giải quan-quân. — Bản báo nhắc lại để độc g ả biết rằng cuộc thi xe đạp chạy 100 kilomètres lấy giải quán quân thì đến ngày chủ nhật 3 mai này sẽ mở. Xe thứ nhất sẽ bắt đầu chạy từ 5 giờ sáng (chứ không phải 3 giờ đã in lầm hôm nọ) ở trước cửa phủ Toàn-quyền. Lượt trở về cũng lấy đó làm đích và chừng ngoài 8 giờ 15 t ới tới nơi. Vậy xin mời tất cả những nhà yêu chuộng xe đạp đến sáng mai lại xem cho đông ở đường Brière de l'Isle.

Giải quán quân năm 1923 về tay Mấy và năm 1924 về tay Marc. Vậy năm 1925 thì về tay ai đây? Tuy Mấy giỏi thật, nhưng lần này người ta đoán có lẽ về tay Marc hay là Bông hiện là hai tay có tiếng nhất bây giờ. Trời ra phúc phận thế nào thì chưa rõ.

Hội Khai-trí tiến-đức. Xin nhắc lại rằng kỳ Đại-hội-đồng thường-niên của hội Khai-trí năm nay đến ngày chủ-nhật 3 Mai (tức ngày 11 tháng 4 ta) hồi 3 giờ chiều, họp tại nhà Hội-quán.

Chương-trình kỳ đại-hội-đồng kỳ như sau này :

1· Tờ trình của tòa trị-sự về công việc hội trong năm 1924.

2· Tờ trình của Hội-đồng kiểm-quỹ về năm 1924:

3 Duyệt-y các khoản chi-thu về năm 1924:

4· Quyết định số dự toán năm 192 1926:

5· Bầu lại 12 ông trong Hội-đồng quản trị (bị rút thăm năm ngoái):

6· Bàn về việc đặt lương học cho học-trò :

7· Việc linh tinh.

Giới-thiệu sách mới :

KIM-VÂN-KIỀU

Tiểu thuyết
tiếu là quyển Thanh-tâm Tài-tử

Sách giấy 300 trang giá.... 0 $ 85
Cước ..... 0 . 15

Mua buôn về mua 'ẻ xin gửi mang-đa về thơ cho:

M. PHAN-BA-CAN
82 bis Rue du Chanvre, Hanoi

AU CINÉMA TONKINOIS

13, Rue des Eventails

Cậu bé con ở nhà siếc

là một cậu bé con **JACKIE COOGAN** ra trò khéo nhất cả:

CÓ SÁU NỮA

Phim này thật ngoạn mục

Trẻ rõ cảnh phong-phú cảnh bi cực cảu nhà nghèo đi liền trò giang

Đặt cảnh rất tài

Chiều thứ sáu 1er Mai và thứ bẩy 2 Mai

Có chiếu buổi chiều riêng để quí-khách Annam xem.

giá hạ riêng ke như sau này :
0 $ 50, 0 $ 30, 0 $ 20, 0 $ 10, 0 $ 05

CẦN CÁO

Nay bản-hiệu lại cần mua nhiều phiếu quan như là : 4%, 5%, 6% cùng là phiếu Đông-pháp 50 đồng.

Vậy ngài nào có muốn bán, xin chiếu-số đem lại ngay cho.

FONDERIE TONKINOISE
HOÀNG-XUÂN-LAN
53bis Avenue Henri d'Orléans
(Cuối ngõ 7 rạm tại Hanoi)

THI BẰNG SƠ-HỌC

Muốn thi bằng Sơ học Yếu-lược, lắt phải luyện tập quốc-văn; mà muốn luyện tập quốc-văn thì không gì bằng đọc « Chuyện Giải-trí ».

Đã ra đến tập thứ V

Mua mau, kẻo hết!!! Cuộc đánh số lập đài kỷ niệm các chiến sĩ trận vong trước định mở số vào ngày 1er Mai này, nhưng vì hãy còn một ít vé của mấy tỉnh xa chưa bán hết mới gửi về giả, thì hội-đồng coi v ệc đánh số nay định hoãn lại mươi ngày để bán cho hết thì mới mở số Ngày nào mở số, hội-đồng lấy sẽ có lời bá cáo sau. Số thứ nhất được 10 000 $ 00.

Ở tại bản-báo cũng còn bán vé, giá mỗi vé 1 $ 00. Gửi đi cả tỉnh xin định thêm tiền cước thà-phải-lai (Recommandé). Vậy các ngài nên mua mau, kẻo hết.

Các học-sinh ta kém 13 tuổi cũng được tài Sơ-học Pháp-Việt — Theo như lệ đã có trong *Học chính tổng qui* thì phàm học-sinh tỉnh nguyên ứng thi Sơ-học Pháp Việt (certificat d'études primaires Franco-Annamites) tính đến ngày 31 décembre trong năm thì, con trai phải đủ 13 tuổi, con gái phải đủ 14 tuổi (tuổi tây) mới được phép ứng thi mà không ai được miễn tuổi.

Nay chiếu theo tờ trình của quan Học-chính tổng-trưởng, quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định cho các thí-sinh chưa đến tuổi ấy cũng được miễn lệ đ ứng t i cả. Điều đổi lại ấy như sau này :

« Hễ có giấy tư của quan thủ-hiến học-chính bản bộ thì quan Học chính tổng-trưởng có thể cho miễn tuổi ».

Như vậy thì từ kỳ thi tháng sáu tây này trở đi các nam học-sinh chưa đầy 13 tuổi, các nữ học-sinh chưa đầy 14 tuổi đều có thể xin miễn lệ tuổi cả.

Việc nghĩa-quyên giúp các nhà bị lụt ở Bắc-kỳ. — Số tiền quyên đã thu được đệ nộp tại phủ Thống-sứ từ ngày 8 đến 30 avril 1925 như sau này :

Hội đồng cứu-tế Bắc-kỳ (Hanoi)	1.243 $ 37
Hộ -đồng trợ cứu những người bị lụt ở Trung-kỳ và Bắc kỳ (Paom-Penh).....	1.000 , 00
Cộng là.....	2.243 $ 37
Số tiền đã thu được trước	125.764 . 61
Tổng-cộng là ...	128 007 $ 98
Số tiền chi-tiêu :	
Tiền gửi đi các tỉnh :	
Số tiền gửi đi trước ..	91.533 , 00
Gửi đi Hải-dương ngày 15 avril.....	10 000 , 00
Tiền đong gạo ở Hanoi.	11.144 , 00
Cộng là.....	112.677 $00
Tiền còn gửi tại nhà ngân-hàng Đông-dương . .	16.330 , 98

Bán trại *ở phố Đỗ-Hữu-Vị, số 24, đất 1.068 m², mặt sau sẹp có phố, tiện nhà cho thuê tiện.*

Hỏi M Mai, phố Hàng Đậu, số 12, Hanoi.

HỘI CHỢ HANOI

Năm nay sẽ bắt đầu khai cuộc Hội-chợ từ ngày 29 Novembre đến 13 Décembre 1925.

DÙNG KHÔNG HẾT,
MUỐN BÁN BỚT:

gỗ trắc phiến, gỗ trắc vụn;

Salon, tủ-chè, sập toàn bằng trắc

Hỏi tại, số 20, phố Tiên-Tsin. Buổi trưa từ 12 giờ đến 2 giờ. Buổi chiều từ 6 giờ đến 7 giờ

HIỆU BÁO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

MẪN MỖI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

Tết thị. — Quan chánh Đốc-lý thành phố Hanoi đã cáo cho công-chúng biết rằng từ mồng hai đến hết mươi hai tháng năm tây sẽ mở ra một cuộc khảo sát công về việc mở rộng phố hàng Đậu ra 20 thước tây.

Bản-đồ và các giấy dự-định về việc đó hiện để tại tòa Đốc-lý Hanoi, nhân dân ai muốn xem cũng được, buổi sáng từ 8 giờ đến 11 giờ, buổi chiều từ 14 giờ rưỡi đến 17 giờ, ai có điều gì thiệt đến có thể kh ếu nại và trần tình h ều vào một quyển sổ riêng để tại đó.

Phim ảnh Tàu. - Tại rạp chớp bóng phố hàng Buồm Hanoi « Family Cinéma » sắp chiếu một phim ảnh Tàu, rất hay! Phim ảnh này của hai làm phim Tàu ở tại Shanghai, chụp tại nước Tàu, phong cảnh bài chỉ và người đóng trò toàn là ở bên Tàu cả.

Chuyện tàu :

ÁI-TÌNH VÀ PHÉP CÔNG CHÍNH

Bi-kịch pha hài-kịch 8 đoạn

Hội làm phim ảnh của người Tàu tại Shanghai, khở đầu mới gửi phim tàu sang Đông-Pháp lần này là lần thứ nhất, mà phim ảnh này là phim ảnh đầu của hội ấy sẽ chiếu tại Đông-Pháp này vậy.

Quý-khách Annam và Trung-hoa, xưa nay vẫn chê ý thích xem phim ảnh chuyện tàu, vậy nay mai, khi nào chiếu phim ảnh tàu này, chắc là rạp chớp bóng phố hàng Buồm sẽ được đông người xem lắm.

Phim ảnh tàu này sẽ chiếu tại Hanoi trong m t tuần lễ mỗi ngày hai buổi chiếu.

CÓ ĐI MỚI BIẾT :

Hiệu V. DEMANGE, 40, phố Henri d'Orléans, Hanoi, hiện có nhiều thứ mũ mưa nực, nó các thứ người Nam hay dùng, giá rất hạ. Mời các quý-khách lại xem thì rõ.

Thuyên chuyển trong ngạch Tư-pháp. M. Nguyễn-văn-Thới, thông ngôn hạng tư, tòng sự tại tòa án Hòa-giải (Vinh) nay đổi về phòng dịch án Hanoi thay M, Trần-v-Long.

M Trần-v-Long, thông ngôn hạng sáu tòng sự tại phòng dịch án Hanoi, đổi sang phòng quan Chưởng-lý thay M. Nguyễn-cao-Hách.

M. Nguyễn-cao-Hách, thông ngôn hạng ba, tòng sự tại phòng quan Chưởng lý Hanoi, đổi đi tòa án Hòa-giải (Vinh) thay M. Nguyễn-văn-Toái.

Ngạch tòa Sứ. — M Trần-như-Ngọc, thư ký thường ng ạng hạng nhất ở Hải-dương, na đổi đi Bắc-n ùi.

(Xem trang thứ ba, cột thứ ba)

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thọ độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tenis, Pau, Rabat, Casablanca Port-Said Hải-cảng Huế.

Ngoại khoa, hà-sinh, chuyên-môn mổ các thứ bệnh lậu bệnh giang mai.
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 8 giờ — chiều 16 — đến 17 —
KHAM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÊN-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại PHỐ HÀNG GIẤY-LONG, 22.
Giấy nói số 206

65 80

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

... Nguyên chốn này có ba tay *bà*, đại-huynh không biết, tôi xin thuật rõ để đại-huynh nghe : kí ấp vàng trên dưới ngọn nải *Yết dương* thì tôi chúng *Lý-lập* làm *bà*; trong trấn *Yết-dương* thì hai anh em nhà này l ấn *bà*; còn bọn kiếm ăn ở bên sông *Tâm-dương* thì hai anh em *Trương-hoành* và *Trương-li uận* làm *bà*, thế gọi là ba tay *bà*.

Tống-giang đáp rằng :

— Nếu vậy thì tôi không được biết. Nay đã là anh em trong một nhà cả thì dám xin tha cho *Tiết-vinh* một phen.

Mục hoằng cười mà bảo rằng :

— *Tiết-vinh* tức là anh chàng múa sang-bổng đó. Đại-huynh cứ yên lòng, để tôi sai em tôi là *Mục-xuân* đem hắn về đây với đại-huynh Bây giờ hãy xin mời đại-huynh về nhà tôi, khiến cho tôi được tạ tội.

Lý-tuấn nói :

— Phải đấy! Bây giờ ta kéo cả về nhà *Mục hoằng*.

Mục-hoằng sai hai người trang-khách đi ra coi thuyền, để cho *Đông-ụy* và *Đông-mãnh* cũng cùng đi một thể. Lại nhắt diện sai người về báo trước cho người nhà biết để giết đề mổ lợn, sửa-soạn đặt tiệc, còn mọi người đứng đấy đợi *Đông-ụy* và *Đông-mãnh* đến cùng đi.

Khi về đến nơi trang-viện của *Mục-hoằng*, đã vào hồi canh năm, *Mục-hoằng* mời *Mục* thái-công ra làm lễ thương kiến, cùng nhau ngồi cả ở trong thảo-đường.

Tống-giang ngồi ngang với *Mục* thái-công, hai người chuyện trò với nhau, chưa được bao lâu thì trời sáng rõ, *Mục-xuân* đã đưa *Bệnh-đại-trùng Tiết-vĩnh* cùng về bởi-hợp tại đấy.

Mục-hoằng dọn rượu khoản-đãi, Bọn *Tống-giang* uống rượu, tối đến lại ngủ cả tại đấy. Ngày hôm sau, *Tống-giang* đòi đi, *Mục-hoằng* không nghe, lại cố giữ lại.

Tống-giang đi ra trấn *Yết-dương*, xem ngắm phong cảnh, ở đấy ba ngày. *Tống-giang* sợ quá kỳ hạn, nhất mực đòi đi, *Mục hoằng* cũng mọi người không thể giữ lại được nữa, mới phải đặt tiệc tiễn hành.

Ngày hôm sau dậy sớm, *Tống-giang* từ-biệt ra đi, *Mục* thái-công cùng các vị hảo-hán đi tiễn. Trong khi làm-hành, *Tống-giang* lại dặn *Tiết-vinh* hãy ở nhà *Mục-hoằng* ít lâu, sau này đi ra *Giang-châu*, sẽ lại cùng nhau gặp-gỡ.

Mục-hoằng nói :

— Đại-huynh cứ yên lòng, chúng tôi đây xin trông nom cho hắn.

Mục-hoằng bưng ra một mâm vàng bạc đưa biếu *Tống-giang*, lại cho hai tên công-sai mỗi người mấy lạng. *Trương-hoành* ở nhà *Mục-hoằng*, mượn người viết một phong gia-thư nhờ *Tống-giang* đưa cho *Trương-thuận*. *Tống-giang* nhận lấy, gói cả vào trong khăn gói.

Mọi người cùng đi tiễn *Tống-giang* ra đến bên sông *Tâm dương*. *Mục-hoằng* gọi một chiếc thuyền đến, đem các đồ hành-lý x ếp cả xuống thuyền, lại xếp cả cái gông xuống nữa. Mọi người rót rượu tiễn-biệt *Tống-giang*, rồi gạt nước mắt mà lui về.

Lý-tuấn, *Trương-hoành*, *Mục-hoằng*, *Mục-xuân*, *Tiết-vĩnh*, *Đông-ụy* và *Đông-mãnh* lại ai về nhà nấy. *Tống-giang* cùng hai tên công-sai xuống thuyền đi ra *Giang-châu*, người lái thuyền này không giống như người lái thuyền lần trước. Bấy giờ kéo một ngọn buồm, đi thẳng đến bến *Giang-châu*.

Khi lên trên bờ, *Tống-giang* lại đeo gông, hai tên công-sai lấy sổ tờ công-văn ra, rồi đeo đồ hành-lý, cùng nhau đi đến trước cửa phủ *Giang-châu* thì vừa gặp viên tri-phủ đang ngồi tại công-đường để xử sự.

Tri-phủ *Giang châu* bấy giờ tên gọi *Sài-đắc chương*, nguyên là người con thứ chín của quan thượng-thiên thái-sư *Sài-kinh* đó, bởi vậy người đời *Giang-châu* vẫn gọi hắn là *Sài-cửu* tri-phủ.

Sài-đắc-chương vốn là một ông quan tham-nhũng, lại có tính kiên-cường. Vì đất *Giang-châu* là nơi đô-hội, người nhiều của lắm, vậy nên *Sài* thái-sư mới đặc-cách cho con ra đấy làm chức tri-phủ.

Bấy giờ hai tên công-sai giải *Tống-giang* vào, đệ trình đạo công-văn. *Sài-cửu* tri-phủ trông thấy *Tống-giang* mặt-mũi khôi-ngô, liền hỏi :

— Tại sao cái ông nhà-ngươi lại k ông có chữ niêm.

Hai tên công-sai bẩm rằng :

— Dám hầm đại-nhân! Trong khi đi đường, bị trời mưa xuân ướt-át, cho nên rách mất.

Sài-cửu tri-phủ lại truyền một tên công-sai đưa hai tên công-sai ở *Tế-châu* trước cũng giải *Tống-giang* vào lao-thành để giao cho quản-dinh. Khi ra ngoài thành *Tống-giang* mới cả vào tửu-điếm uống rượu, lại lấy mấy lạng bạc tặng cho tên công-sai ở phủ *Giang-châu*.

Tên công-sai đưa *Tống-giang* vào chợ tại đan thần-phòng rồi vì *Tống-giang* đến nói lót trước với chức quản dinh cùng sai-bát và lấy chữ ký-nhận trở về phủ *Giang-châu*. Còn hai tên công-sai ở *Tế-châu* trước thì giao trả các đồ hành-lý của *Tống-giang*, rồi tỏ lời muốn vào cảm-tạ, cùng nhau quay về.

Hai tên bảo nhau rằng :

— Chúng ta dẫu bị một phen kinh sợ, nhưng may công kiếm được khá tiền tiêu.

Hai tên c ng-sai vào phủ *Giang-châu* xin đạo bởi-văn, rồi thẳng đường trở về *Tế-châu*. Lại nói chuyện *Tống-giang* ở đan-thần-phòng, khi thấy sai-bát đến, liền đưa biếu mười lạng bạc, còn các quản-dinh lại đưa một cái lễ rất hậu nữa, cả đến các hàng quán-xiêm việc tại trong dinh, cũng đều có cho lễ khắp mặt, vì thế chẳng một người nào không bằng lòng *Tống-giang*.

Hồi lâu, chúng dẫn *Tống-giang* vào nơi công-sảnh, thảo bỏ gông ra, cho vào hai-gối nhốc quản dinh. Chức quản-dinh vì đã có lễ, mới truyền phán rằng :

— Tên tội tù mới đến là *Tống giang* kia! Nhà ngươi nên b ết cái lệ của đức *Thái-tổ hoàng-đế* thửa xưa đã đặt ra: Phàm những kẻ lội tù mới đây đến đây đều phải đinh mộ trăm sải-ụy bổng. Vậy tể hữu đâu! nên chiếu lệ mà thi-hành.

Tống-giang nói :

— Trong khi đi đường, chúng tôi có bị bệnh cảm-hàn, dẫn bây giờ cổng vẫn chưa khỏi, xin ngài bớt rộng lượng mà khoan-thứ cho.

Viên quản-dinh nói :

Ở! Người này mình gầy mặt vỏ, trông rõ là người có bệnh, âu là ta hãy tạm tha cho việc sải-uy-bổng ấy. Và bắn đã là người lại xuất thân thì cho vào làm việc ở Sao-sự-p ông tại trong bản-dinh vậy.

Ngay lúc bấy giờ, lập văn-án cho *Tống-giang* vào làm việc ở Sao-sự-phòng *Tống-giang* về đan-thần-phòng dọn đồ hành lý đem sang ở Sao-sự-phòng làm việc. Các bọn tội-tù thấy *Tống-giang* có thế lực, đều đem rượu đến mừng.

Ngày hôm sau, *Tống-giang* lại sửa một tiệc rượu để k ản-đãi lại. Thình-thoảng lại mời chính sai-bát và chức bởi-dinh đến uống rượu, còn viên quản dinh cũng thường thường có lễ-vật đưa đến luôn.

Tống-giang sẵn có vàng bạc trong lưng, chỉ đem ra để kết-nạp với mọi người, cho nên ở đây mới tháng trời mà ai nấy đều có lòng yêu mến.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
16 chân kính
Một nó kim có chỉ đạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
30, Phố Paul Bert, — HANOI
1604

金泰正號獅子
茶名
CHÈ ĐẦU XUÂN SỚM

Bản-hiệu có nhiều các thứ chè đầu xuân rất tốt được cả nước lần hương. Hiện nay có hai thứ chè Như-ý và Tam hỉ « Liên-tâm đầu xuân ». Xin các ngài quang-cố cho những chè như sau này :

Chè Như-ý	Chè Tam-hỷ
Chè Ngũ-phúc	Chè Tuổi-thọ
Chè Minh-thái	Chè Tam-nguyên
Chè Kim mận	

Những thứ chè đầu xuân này là những thứ chè thượng hảo hạng chỉ có ấn-hiệu sang trước hơn cả mà bản đã được nhiều các ngài công nhận. Vậy bản-hiệu xin kính mời các ngài chiếu cố cho, bản-hiệu lấy làm hân-hạnh lắm.

Kính trình
KIM-THÁI
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.
2101

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người. bệnh ấy vẫn rình mò làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phải yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị bệnh hen.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

Pilules Antidysentrique

Thuốc rất thần-hiệu đau nặng đến đâu uống cũng khỏi.

Mỗi ngày uống 10 viên

Mỗi lọ giá : **0$60**

BÁN TẠI :
Hiệu Bào-chế MONTÈS
HANOI

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Ngạch Học-chính. — Mme Ng-thị-Mão giáo tập hạng tám trường nữ học Thái-bình được nghỉ hộ sản 2 tháng.

Bài điếu tang trong kỳ rất đảm ông Mạc-đình-Tư. — Hội Hợp-thiện vừa gửi cho bản-quán bài sau này :

Ngày thứ hai 27 avril 1925, đúng 8 giờ sáng khởi hành từ tang-gia đến Phúc-trang của hội Hợp-thiện.

Ông Tư-lý hội Hợp-thiện Ng-trần-Long vì bận việc quan, có cử ông Tá-lý Nguyễn-Lương cùng ban Trị-sự đại hành.

Hội có bài điếu-văn như sau này :

Thưa các ngài,

Người ta đối với nhau như lúc vinh biệt này là cái cảm tình xót-xa, nào tiếng khóc, nào lời than thầm-thiết, ai đứng quanh đây mà chẳng ngậm-ngùi rơi giọt lệ! thế thì còn nay gì mà đem lời phù giọng vẫn để đối với người khuất nữa !

Nhưng nói cho phải thì nếu xót nhau trong lúc bi-ai mà chẳng than vẫn chẳng đành ; vậy cho nên chúng tôi vì tình thương xót, vì nghĩa tương giao, đem mấy lời kính-viếng trước linh-cữu Mạc phủ-quân đây.

Như Mạc phủ-quân mất là hội Hợp-thiện chúng tôi thiệt mất một tay trợ thiện có lòng thành-thực, không nì ngừng thế, lại vắng mất một người bạn đồng-sự trong hội-đồng quản-trị của bản hội. Thật thế, Mạc phủ quân đối với việc thiện là một người cần thả mẫn cán ; trước thì ông là nghị sự hội-viên, bàn bạc việc hội cũng có lắm điều ích lợi, sau ông ra giữ chức thủ quĩ của hội đến nay đã gần 7, 8 năm, việc tài-chính rất phân minh. Tuy ông giữ thủ-quĩ, phụng phẩm thấy việc gì trong hội ở xứng thì ông cũng sẵn lòng truân chu cổ động. Như năm 1918 hội cứ ông ra làm đốc công về việc làm chùa Hợp-phúc ở Phúc-trang đây, ông đã đem tâm trí mà lo liệu công việ thay hội được viên thành quả phúc ; chùa Hợp-phúc của bản hội nay tráng lệ đây kia, thực ông cũng có được dự một phần công lao ở đó. Đến nay ông lị trần mà lại an táng ở Phúc-trang đây, hỏa ông lại được cái vinh dự nương tựa Phật-tiền. Nhà từ thiện như ông giới cũng đã mới đến cõng, thế mới hết Hoàng-thiên hết phụ hảo tâm nhân.

Ông làm chủ nhà ăn ngót 20 năm, lúc nào ông cũng chủ một lòng tin-thực, đối với công chúng ; cái công nghiệp riêng của ông thực đã rõ rệt trong trường thương là một nhà thực nghiệp có giá trị mà hai chính-phủ đã đồng tiếng, nào đặc tứ ân lâm, nào kim-tiền nhị bạng, nào chương-mỹ bội-tinh, vài năm nay ông lại được ứng cử vào Bắc kỳ nghị-viện, cũng vì ông có cái chí-nguyện sẵn lòng ra đỡ đầu xã-hội việc công-ích công-thiện.

Ông ở cô gia-đình là người hiếu đạo, kiêm cả doanh nghiệp ra ngoài xã-hội, ông cũng là người hữu-ích ưng-dụng, đối với bằng hữu ông là người thuần-hậu tín-ái. Bản tâm ông lúc nào cũng chăm về việc thiện.

Kia năm 1922 quan thống-chế Joffre đại thần qua Đông-pháp, nhân dịp ấy quan Toàn-quyền Bảo-hộ xin ân-thưởng cho các hội, về phần ông ở hội Hợp-thiện thì đã tư cho ông được ân thưởng « Tương-tế bội-tinh ». Ấy ông giúp việc Thiện mà Chính-phủ Bảo-hộ ban ân cho ông như thế ! chẳng những là phần công hội có vẻ vang, phần riêng ông được vinh hạnh vô cùng !

Ông đương là một người hữu dụng về vang như như thế mà vụt cõi từ biệt xã-hội và bằng-hữu để về yên giấc dưới cửu-toàn. Đáng tiếc thay ! Đáng thương thay !

Vừa mới hôm báo ông còn ngồi tại phòng trị-sự ở hội sở với chúng tôi để bàn bạc việc hội mà nay ông thoát đã nhẹ gót tiên-du, khiến cho chúng tôi đều cảm động nhớ thương !

Than ôi ! vật đổi sao dời, cảnh còn người khuất bóng phù du đổi đổi thay thay. Nay giữa lúc tổng chung Mạc phủ-quân, ban trị-sự chúng tôi xin thay cả toàn thể hội Hợp-thiện và phần ông chúng tôi kính viếng phủ-quân những lời thành thực, tỏ tình thương xót, người thiện-hữu trong hội đã vĩnh biệt, mà nỗi biệt-ly ấy khá tiếc ! khá thương !

Thôi ! từ rày ông từ giã chốn hồng-trần, tiêu dao nơi Tĩnh-độ !

Thảm thương thay ! Thảm thương thay !

Hỡi ông có thiêng hãy nhận lấy những lời của bằng hữu ông ở đây.

Ô hô !

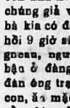
Thưởng hàm. — M. Ng-v-Hoàng, chánh tổng Cần-kiệm, huyện Thạch-thất, được thưởng chánh cửu phẩm văn giai (9.1)

MM. Ng-văn-Ứng, chánh tổng Hoàng-xá, phủ Quốc-oai, Trần-hữu-Hoán, chánh tổng Tam-phúc, huyện Bất-bạt được thưởng tùng cửu phẩm văn giai (9.2)

Ai tín. — Có tin rằng cô Trần-thị-Nhu 17 tuổi học-sinh trường Brieux là lệnh-ái M. Nguyễn-trần-Phúc thư-ký thượng hạng tại phủ Toàn-quyền vừa mới tạ thế ngày 1er Mai. Đến sáng ngày mai cất đám, cử hành từ nhà số 20 phố hàng Bún trên.

Bản quán có lời chia buồn với M. Phúc và gia quyến.

Quan Bóc to Bi-co-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.
● Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 33, Hanoi dây nói 314.
Quan Bóc-tơ có cả nhà cho người đẻ, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi. 2062

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0$90
油 肝 魚 員

Một bọn lẻn cửa ăn trộm. — Trong mấy tháng nay những quân trộm cắp cướp giật ở chung quanh mấy phố chợ Đuổi xuất sản cũng đã nhiều. Mới đây lại có một bọn hay đi lẻn cửa ăn trộm. Bọn ấy hoặc đàn ông, đàn bà, bà già ông lão ăn mặc cực kỳ sang trọng, chúng đến nhà nào thấy vắng người trong nhà bất cứ đồ đạc gì để gần giáp cửa là nhặt, nhặt rồi tự do mang ra, mà người đường hay người hàng xóm có biết cũng không ngờ ngờ cho chúng, vì chúng ăn mặc sang trọng như thế; còn nhà nào có người trong nhà thì chúng giả vờ hỏi thăm nhà ông nọ bà kia có đây không ? Nếu hỏi kia, hỏi 9 giờ sáng, một nhà ở phố Dayguesu, người trong nhà đang mải-bận ở đàng sau chợt đâu có người đàn ông trạc độ 40 tuổi bế đứa bé con, ăn mặc cũng sang trọng, cứ vô vẩn đứng ở ngoài cửa nhà ấy, thấy trong nhà vắng người liền bước ngay vào cuốn ngay lấy một cái áo đoạn rồi nghiễm-nhiên tự do đi ra. Lúc người nhà ra, nhìn thấy mất, mới nghĩ ra người đàn ông bế con đứng cửa vào lấy mất, liền cho người nhà đi lùng khắp phố cũng không thấy đâu cả. Bọn này táo gan thật, vậy bà con ta phải đề phòng.

Tấn tài cảo

Các việc tại sở mật-thám. — Theo lệnh quan biện-lý Hanoi, sở mật-thám đã cho xét các việc sau này :

1° Việc hiệu khách Paoet bị mất trộm các hàng hoa ; 2° Việc Ng-tự-Lý thưa Ng-văn-Thương đánh minh.

Tạ-văn-Thịnh can việc ăn cắp bát tấm vân của hiệu Nam-kiều đã bị bắt giam để xét hỏi.

Theo lệnh quan dự thẩm Hanoi, sở mật thám đã cho bắt lê tiên Kim, Thục, Huy, Khán, Khênh ở Hưng-yên lên giải vào tòa án.

Vụt xe. — Hồi 1 giờ 25 hôm qua người ta thấy một cái xác con gái chừng ba tuổi vứt ở đường Bờ sông ngay cạnh nhà Thương chính. Khám trong mình không có tương tích gì khả nghi nên đã cho mang vào nhà xác.

Cái nạn xe đạp. — Hồi 2 giờ rưỡi hôm 1er Ng-v-Khai 17 tuổi và Trần-duy-Hưng 20 tuổi, đi xe đạp tới đầu phố hàng Vải và Tân-sinh đụng phải nhau nhưng chỉ xe bị hư chứ người không việc gì cả.

Trộm. — Trần-ngọc N, hãy 27 tuổi, thiếu khoản ở số nhà 194 hàng Đồng trình rằng mất trộm cái xe đạp kiểu Terrot, đáng giá là 86 đồng.

VIỆC BẮC-KỲ

NAM-ĐỊNH

Thợ dinh công. — Mấy hôm nay một số rất nhiều thợ làm trong nhà máy sợi rủ nhau đình công.

Chưa biết đình vì lẽ gì mà đình công như thế, chỉ như lời đồn thì nghe đâu tại nhà máy loại bớt người ra và hạ bớt tiền công xuống.

Chủ nhà máy sợi có yết-thị ở cửa nhà máy rằng nếu thợ thuyền không chịu đi làm như cũ thì sẽ đóng cửa 15 hôm hay một tháng và người nào chịu đi làm như ở những nhà là của ở mà không đi làm thì sẽ phải trục ra.

Sáng hôm 1er mai đã thấy nhiều người đến làm việc.

Thuyên chuyển. — M Ng-v-Tịch thư-ký bang nhì ngạch công-chính (ban bôn-xa) tại Hanoi nay đổi xuống Nam định thay M Ng-v-Liễn, thư ký bang nhất về nghỉ.

M. Đinh-v-Cúc, thư-ký bang nhất chef gare Đồng-văn nay đổi xuống làm việc tại Nam-định

M Đào-Lộc, thư ký tập sự niên bổng 450 đồng tại Nam định nay đổi đi Chef gare Đồng-văn thay M. Đinh-văn-Chức.

BẮC NINH

Mừng chưa đâu đâu thì về hội Gióng. — Năm nào cũng vậy, cứ đến về quãng 3 giờ chiều thì phất cờ. Năm nay hôm trước mưa dầm đường lầy lội như thế mà người nhà quê kể chợ cũng nô nức đi xem đông lắm, hai bên bờ đê và dưới cánh đồng hàng quà bánh và người đi xem đông như kiến.

Cái nạn ô-tô. — Hồi sáu giờ rưỡi hôm mồng chín ta, một cái ô-tô ở Đáp-cầu xuống đến gần chợ lớn đụng phải hai đứa bé vắng ra bên đường, sây sát cả mặt mũi ; một đứa con gái 13 tuổi và một đứa con trai 4 tuổi, hiện đã đem ngay vào nhà thương để điều-trị.

HẢI-DƯƠNG

Đã có đèn điện. — Tỉnh nhà hiện nay đã có đèn điện, phố xá rực rỡ, nom rõ ra một nơi tỉnh thành hẳn đẹp, thực đã thỏa lòng bà con ta mong ước bấy lâu. Nghe đâu rồi lại có cả máy nước nữa, nếu vậy lại càng được tiện lợi lắm.

Tỉnh ta có lẽ sau này sẽ thành một nơi đô hội lớn. Vì sự buôn bán xem ra có cơ phát đạt vậy.

Bài-văn-Bách lại cẻo

VIỆT-TRÌ

Phát hỏa. — Đêm hôm 26 rạng ngày 30 avril mới rồi, vào hồi 1 giờ đêm, phát hỏa ở một nhà tên Kiến làm bánh giò đun nấu mải đến gần 1 giờ mới tắt bếp đi ngủ, ngờ đâu ngọn lửa còn âm ỷ, rồi bốc lên mái phên, cháy nhà bếp lan sang gác và gạch, các nhà ở cạnh cháy, đến tắt được ngay. May đêm hôm đó trời hơi mưa phùn gió lặng nên cứu ngay được, chỉ thiệt hại cho tài sản thôi, nhà chủ kêu mất 63 đồng, trong khi dọn đồ chạy cháy, biện nay sở cảm còn đương xét.

(Xem trang thứ tư).

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 2 Mai 1925

ÔNG THIỆN ÔNG ÁC

Sứ tích lạ, tình cảnh hay,
Có đủ cả hỷ, nộ, ai lạc.

Ban ngày chủ-nhật 3 Mai 1925

CẢI KIẾN KIỆN CỦ KHOAI

Nhiều ngài viết thư cho bản-tử đề bảo diễn lại vở chèo cải-lương này vào buổi hát ban ngày chủ nhật, vậy bản-hội xin lĩnh ý để các ngài được hồi lòng.

Vở chèo cải lương này của một nhà danh-sĩ soạn ra, có nhiều giọng hát hay, câu hát đối chọi nhau tràng tiếng một, nghe rất là thâm thúy vì có ý vị lắm. Xin các quý-khách lấy vé sớm kẻo hết, Tích hát này dài, vậy đúng 1 giờ chưa thì khai điền, xin các ngài đến sớm cho.

Tối chủ-nhật 3 Mai 1925

TRẬN CƯỜI THỨ HAI

Vở chèo cải lương soạn thành được 30 điệu hát. Lần nào diễn cũng được các quý-khách họ đến xem rất đông. Lần này diễn lại có sửa đổi lại ít nhiều.

Tối thứ hai 4 Mai 1925

HIỆP SĨ NGỘ TAM KIỀU

Ra tay cứu sự bất bình,
Lòng không mơ tưởng mối tình, chữ duyên.

May ta nên được phỉ nguyền.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đổi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở ở giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán-kỳ, để cho người làm để tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay tự ẩn vắn tắt, hoặc thân quá, chẳng sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không hiểu ra mà trả lời.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKIOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo khoa tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có trí khôn thì không sai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nhất-cảo phụng lời chiếu phê rằng :

Chiếu nay đại được phòng cấu MONTÈS qui công, có nhờ nhân một thứ rượu bổ để dùng ngự dụng qua rồi hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị phê cho qui được phòng chế-công để tỏ thánh ý.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

HIỆU TRỌNG-QUANG
L. BERSE kỹ-nghiệp
82, Phố hàng Trống và 96, Đường Huế, Hanoi.
Xe nhà cực đẹp 150$00, và 160$00
XE ĐẠP HIỆU DARING
Giá từ 480 quan trở lên
CÓ BÁN CHỊU CHO TRẢ TIỀN DẦN
Mới đến nhiều đồ chữa về xe đạp và xe nhà
Giá rất hạ không dâu bằng. — Hỏi giá ở bản-hiệu

GRANDS MAGASINS REUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI
GIAN BÁN ĐỒ THƯỜNG DÙNG TRONG NHÀ
Mấy thứ giá hàng

Ấm chè-phè bằng aluminium poli, quai rọt	4 fr. 50
Một bộ 5 cái xoong, bằng aluminium pôli, cán bằng gỗ	50 fr. 00
Faitout bằng aluminium poli, giáng vại 20 c/m.	15 fr. 00
Passe bouillon bằng sắt mạ thiếc cán gỗ 16 c/m.	2 fr. 25
Poelon bằng aluminium poli, cán gỗ sơn, vung có nắp 10 c/m.	3 fr. 50
Cối làm xé cầu, tay gỗ, 2 lít, dùng cho 6 người.	95 fr. 00
Kéo bằng thép bóng	5 fr. 00
Dao túi kiếm. Thụy sĩ	6 fr. 50

SOUTH POSTAGE N° 40

Rượu DUBONNET
là rượu bổ Khỏe
và lập dưỡng sức lực lại

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

BẮC-GIANG

Tự-tử để tỏ lòng trinh-bạch. — Mới đây có một người đàn-bà quê ở làng Lục-canh, tổng Xuân-canh, huyện Đông-anh, tỉnh Phúc-an, lên buôn bán tại phố Lục-nam, không hiểu vì có gì bỗng nhiên bỏ về quê rồi ra sông tự-tử. Chắc hẳn ở trong hoặc có điều gì uất-ức, cực không để mà phải quyên sinh chăng? Cứ như lời nhiều người nói thì đâu người ấy vì có một tên kia là con nhà dì, đem lòng quyến-luyến muốn được cùng người ấy kết nghĩa vợ chồng, hiện nó có viết thư nói về việc ấy. Nhưng mà người ấy viết giấy sai nhục lại, thì tên ấy có dọa rằng: hễ bỏ chuyện ra cho ai biết thì nó đâm chết, và nếu bỏ buôn bán về nhà quê, thì nó sẽ viết giấy cho chồng rằng đã lấy nó rồi. Vì thế người ấy viết giấy kể minh bạch cho anh ruột biết rồi mang cả giấy má của tên kia về nhà quê đưa cho chồng và anh ruột xem, xong rồi đến hôm sau thì đi đâu mất, nhà chồng đi tìm, mãi hôm sau mới thấy xác nổi ở sông Nhị-hà. Nghe đâu nhà chồng đã lập tức đem tất cả giấy má của đứa vô-lại ấy trình quan để xin minh xét.

Nếu quả như vậy, thì cũng đáng nên thương cho người mệnh bạc vì muốn tỏ lòng trinh-bạch mà chịu thiệt một đời xuân xanh.

T. R. lai cảo

THÁI-BÌNH

Mấy lời ngỏ cùng các ông kỳ-hào-hội-viên. — Nay mai sắp đến kỳ hội đồng thường-niên tại tỉnh lỵ; xin cho mấy lời trung-sao cùng các ngài, vì cao ngài là đại biểu dân, nhận trách nhiệm tại hội-đồng, bàn luận các điều hưng trừ lợi hại cho dân, kỳ giả tưởng trừ các vấn đề các ngài phải giải quyết tại hội-đồng kỳ này, có mấy điều rất có quan hệ cho dân tỉnh, các ngài nên tránh cẩn với quan thủ niên bản tỉnh để ngài xét: 1° Đê chỉnh. Nay mai hạ-cấn đến kỳ, mấy đoạn đê tuộc về sông đại-hà như đoạn đê Ngoại-lăng (Tam-trì) các đoạn đê về các sông nào, các đoạn đê Ngô xá, Thai-lai (Thư-trì, Vũ-tiên) và đoạn đê Day-tiên (Vũ-tiên) sạt lở nhiều lắm trong rất nguy nghiệm, dân nay nhiều đoạn canva khỏi công làm, nếu bây giờ không phù trúc, đi trúc phòng giữ trước đi, lỡ mai nước to pha hội, thoi mấy mươi vạn nhân dân và ngót trăm vạn mỗ sản điền nọa sẽ bị thiệt hại. 2° Khai sông xây công. Mấy năm nay dân tỉnh ta, than rằng đê không vỡ mà đến kỳ thu vũ mấy nơi vẫn phải ngập lụt, đồng điền lắm một như các hạt Tam-trì Vũ-tiên, Kiến-xương, Tiên-hưng, và Quỳnh-côi, vì các con sông nhỏ trong tỉnh ứng tắc không khai đạo lên, nam con sông Long-hầu, Mã-cảnh, con sông Duyên-hà, Tiên-hưng v.v. vậy nên xin khai sâu và rộng các con sông ấy, và nơi nào nên xây cống thì xây để tiêu tiết nước khi nước to và lấy nước vào ruộng những kỳ hạn hán, như thế mới trông tránh khỏi cái nạn mất mùa ngập lụt. 3° Về đường sá. Dân vẫn phàn nàn rằng 10 ngày công nhu dân đã nộp, trừ mấy con đương xe ô-tô đi lại thời ít đá để đi, còn các đường khác hành khách đi lại rất là bất tiện, giới nắng thì đường khi khu khắp khảnh, giới mưa thì bùn lầy lộm lội như con đường phủ Kiến xương đi Đông-xâm, Tiên-hải đi Thụy-anh, Thái-ninh đi Vô-nội v.v. vậy xin sửa sang lại cho tiện dân gian đi lại. Mấy điều trên này có quan thiết đến dân tỉnh, các ngài nên đem trình bày tại hội-đồng mà thỉnh cầu để chính-phủ xét thì mảnh những điều dân tỉnh sở vọng. Mong lắm thay!

T. Đ. H.

VIỆC TRUNG-KY

VINH

Măng đa của ai? — Bản báo tiếp được một cái măng-đa mua ở nhà giây thép Vinh, ngày 29 Avril vừa rồi, bạc 6 $ 30 của một vị nào gửi giả tiền báo vì trong thư không đề rõ danh hiệu là của ai. Vậy ngài nào gửi cái măng đa ấy xin kíp viết thư ra cho bản-báo biết qui tính phương-danh để tiện việc ghi vào sổ báo và xin viết các cái số măng-đa luôn thể.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy nếu liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho; bổ không có tiền rồi theo giấy mua thì vẫn quen không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

Agents d'Annonces en Europe pour le « TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »

Sté Mutuelle de Publicité

14, Rue Rougement, PARIS (IXe).

PHÀM,

Thứ chè tốt thời quành năm uống lúc nào cũng thơm ngon.

Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, tí lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè già là cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU

số 10, phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng Trống Nam-định

Kính cáo

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. MOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển . . . . 0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển . 0 , 12

Ai ở xa xin viết thư về cho

ông Bùi-xuân-Thanh
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

祥和裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

65, Rue des Cantonnais, 65

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE n° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ các nhiều, hàng tốt nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ

Có bán cả hàng ta (Nội-hóa) như the, nhiễu, lĩnh, lọc, bông, quế, nấm mèo, cá hàng Saigon như Kinh, thơ, nấm mèo.

Nay mới có độ các mặt, lông thêm, mượn đem về mới mẻ rộng khắp. Những hàng này bán buôn từng lắm, chớ không bán lẻ vì không có mấu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Qui-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về bản-hiệu sẽ gửi contre remboursement.

Chân-thành

2010 YU-WO-TSEONG

RƯỢU BẠT-HẢ GET PIPPERMINT GET

rượu này uống để mát mẻ và mất khan tiếng.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0 $ 60 một ống sáu cachets

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

CÔNG TY VẬN-TẢI ĐỘNG-PHÁP

7, Boulevard Rebillot — HANOI

XƯỞNG XE Ô-TÔ BOBILLOT

Bán các nơ Michelin cho ô-tô và xe lạy

Độc-quyền về hàng ô-tô MAJOLA 7 và 13 mã lực COTTIN DESGOUTTES 12 và 15 mã lực Camionnettes LUC COURT 1800 và 1800 kgs.

Xưởng chữa xe de một nhà chuyên-môn chế-trương

Chữa các xe ô-tô xe ngựa và xe lạy cũ thành mới

CHO THUÊ, MUA VÀ ĐỔI ô-tô và xe lạy

Bán buôn các thứ

Gửi giấy thép thì đề tắt là: CHEDOTAU HANOI — GIẤY NỐI số 73

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酒補

J. BLANC (*đệ nhất hạng bào-chế*)

Ông L. BLANC (*người nối-nghiệp*)

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2 $ 40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì nếng một cốc con

每晨飯前各啞每各啞沒喉礙欺喫糊

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC

2099 31 phố Trang-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0 $ 90

Agents d'Annonces en Europe

L. MAYENCE & Cie

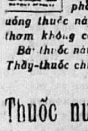
9, Rue Trouchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết sẵn.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phải làm cho hay ho vết uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!

Bởi thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

MAU BỔ 1 $ 40

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ năm giờ sáng.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(*hiệu đầu nai*)

Một vị độc giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá trị và cách dùng thuốc Dragées Rabuteau thế nào, vì ngài đã nhờ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) ấy mà khỏi được bệnh bao tử ăn thần, mãn mỗi rất khỏe, mà đã chữa ra bệnh đau dạ dày và đau gan cũ.

Vậy xin kể ra sau này: Thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) này bảo thế có chất sắt là một chất rất bổ và dưỡng khí huyết, lại có khí dụng làm (tonic) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bọc bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh xao vì yếu đuối, đau mỏi, đau cuống họng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Đàn bà con gái thì nguyệt kỳ không đồng, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng báo chữ lớn đều có bán cả.

2050

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, sưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

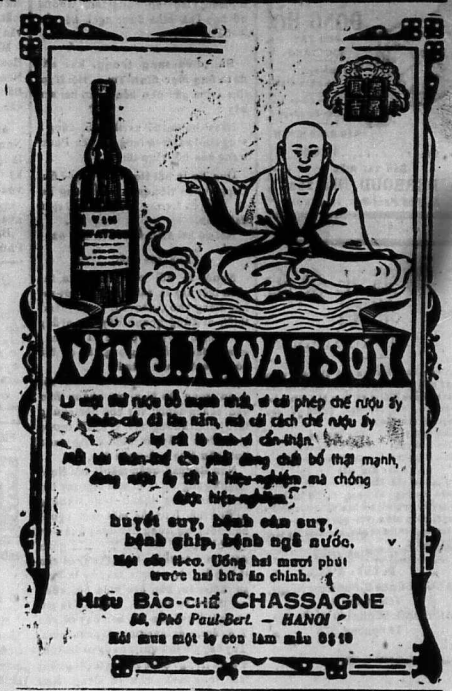
Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1 $ 40

Có bán tại: Nhà Bá-chuông, Hanoi

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỚI

NÊN CẨN THẬN!!!

VỀ VIỆC KHÍ DỤNG MÔN MỚI ĐI.

NÊN MUA KHÍ DỤNG

S. A. C. M. TOÀN BANG THÉP NGUYÊN

CÓ THỂ DÙNG BÊN KHI MÔN HẾT MỚI THÔI

CÓ CHỨA SẴN NHIỀU — TIẾP ĐƯỢC THƯ GỬI MANG NGAY

CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY

Cung các nhà máy, nhà máy đèn, máy hạo, cơ đồ dùng về công nghiệp, v. v.

pour ENSEMBLE DE CONSTRUCTIONS MECANIQUES à HAIPHONG. Giấy nói: 8 — Tên viết tắt: CABESTAN

VỚI 20 QUAN, BẤT KHÁCH CÓ THỂ LIỀN ĐƯỢC

500.000 quan

Nếu được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lần mua phải nộp ngày 30 quan vé trong 11 tháng 5-1 tháng đang, 10 quan theo như các điều khoản nói trong bài. Như vậy mỗi ngày chỉ để ra mấy xu mà lần nào gần có được.

Một tiền lần đầu được ngay cái số vé, chỉ mình mình có quyền số-hữu, mà lần rút số nào cũng được dự, như thế đã đông hồi tiền rồi vậy, nếu vé của mình trong số được tinh nguyên số lô. Mỗi số vé PANAMA đều bán riêng trong một lô, giá tiền lần 10 120.000 mỗi đều một 4.000 quan, không có riêng được hơn 40 000 quan.

Thực là một cách đắt lắt chắc nhất có lợi nhất

Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY:

126 lô	500.000 quan	263 lô	8.000 quan
127 lô	250.000 —	1.250 lô	2.000 —
253 lô	100.000 —	12.500 lô	1.000 —
253 lô	10.000 —	1.737.692 lô	400 —

Có vé được dự vào xuất rất số mới nhà đến khi số vé của mình trúng thì thôi mất tiền rồi số vé chẳng được một số nào số trong số, mà không phải giữ tiền, thì có nhiều tiền được tính tới. Cấp số giao lại người mua đông với các vé được cả, người bán vé tức nhiên muốn xem trong được, đồng năm bên hoặc trong, ngày 12 Mars 1928 Bản hoặc ký gửi nói mọi phần chắc-chắn cho người mua vé.

RÚT SỐ MỖI NĂM HỒN LẦN

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Nếu ấy các cuộc rút số, thì gửi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Paperu, MARSEILLE (France)

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN VĂN LUẬN

Certifié l'insertion

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)